

بررسی رابطه‌ی حافظه و انگیزه‌ی پیشرفت با جنسیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی ارومیه

هایده فیضی پور^{۱*}، دکتر غلامحسین فرجاه^۲، موسی قادر نژاد^۳

تاریخ دریافت ۱۳۹۰/۰۸/۱۸ تاریخ پذیرش ۱۳۹۰/۱۱/۰۱

چکیده

پیش زمینه و هدف: حافظه، حیات ذهنی انسان‌ها از جمله، افکار، ادراک، اندیشه و به طور کلی یادگیری را امکان می‌بخشد. افت تحصیلی با اسناد به ضعف حافظه، یک اسناد درونی و پایا می‌باشد که یادگیری را به شدت تحت تأثیر منفی قرار می‌دهد. هدف از این تحقیق، بررسی تأثیر حافظه و انگیزه با جنسیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان می‌باشد.

مواد و روش کار: ۸۹ نفر از دانشجویان پزشکی و غیر پزشکی موفق و ناموفق از دو جنس مؤنث و مذکر با اندازه‌گیری حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه‌ی پیشرفت، تحت بررسی قرار گرفتند. ابزار اندازه گیری، آزمون‌های حافظه‌ی کوتاه مدت و بلند مدت، انگیزه‌ی پیشرفت هرمنس و میانگین معدل دانشجویان بود. جهت تجزیه و تحلیل داده‌ها از روش تحلیل واریانس، استفاده گردید.

یافته‌ها: بین حافظه‌ی کوتاه مدت و بلند مدت دانشجویان دختر و پسر هیچ تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید. بین حافظه کوتاه مدت و بلند مدت دانشجویان موفق و ناموفق و همچنین رشته‌های پزشکی و غیر پزشکی نیز تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید ولی یافته‌ها حاکی از وجود تفاوت معنی‌دار بین انگیزه پیشرفت دانشجویان در دو گروه موفق و ناموفق بود همچنین نتایج دیگر این تحقیق نشان دادند که دانشجویان دختر، نسبت به دانشجویان پسر به طور معنی‌داری از انگیزه‌ی بالاتری برخوردارند.

بحث و نتیجه گیری: نتایج نشان دادند که موفقیت یا عدم موفقیت دانشجویان در کلیه‌ی رشته‌ها و مقاطع تحصیلی و در هر دو جنس، با انگیزه آن‌ها از حافظه ارتباط بیشتر دارد.

کلید واژه‌ها: حافظه، انگیزه، جنسیت، پیشرفت تحصیلی، دانشجویان

دوماهنامه دانشکده پرستاری و مامایی ارومیه، دوره دهم، شماره دوم، پی در پی ۳۷، خرداد و تیر ۱۳۹۱، ص ۲۵۴-۲۶۶

آدرس مکاتبه: ارومیه، انتهای خیابان جهاد، جنب اورژانس، دانشگاه علوم پزشکی ارومیه، معاونت دانشجویی و فرهنگی، تلفن: ۲۹۳۷۲۸۶-۰۴۴۱

Email: h.feizipour@yahoo.com

مقدمه

بدون شک، حیطة یادگیری، یکی از مهم‌ترین مؤلفه‌ها در نظام آموزشی محسوب می‌شود. نظام آموزش عالی به حق از بزرگ‌ترین و پیچیده‌ترین ابداعات و صناعات بشری است که امروزه در هر کشور، سرمایه‌گذاری هنگفتی به دست گروه پرشماری از مردم برای پروراندن و آموزش جمعیتی بزرگ از دانشجویان، انجام می‌شود. با این حال، کلیه افرادی که در آن نظام وارد می‌شوند بر طبق برنامه‌های پیش بینی شده، مراحل تحصیلی را طی نمی‌کنند، بلکه برخی کند تر از معیار پیش بینی شده در این مسیر حرکت می‌نمایند و گاهی هم از حرکت باز می‌مانند و از خیل دانشجویان جدا می‌شوند (۱،۲). واقعیت مهم آن است که همه‌ی پیشرفت‌های شگفت انگیز انسان در دنیای امروز، زاییده یادگیری است (۳).

^۱ کارشناس ارشد روان شناسی تربیتی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه (نویسنده مسئول)

^۲ استادیار گروه آناتومی، دانشکده پزشکی دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه

^۳ کارشناس روان شناسی عمومی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی ارومیه

یادگیری، تغییری نسبتاً پایدار در رفتار است که در اثر تجربه ایجاد می‌شود (۴). دونالد. آ نورمن، یادگیری را شامل یادآوری هدفمند و عملکرد ماهرانه که حاصل حافظه است، می‌داند (۵). حافظه یکی از عواملی است که یادگیری را تحت تأثیر قرار می‌دهد و همانند دستگاهی است که به وسیله آن، نگهداری و بازیابی مطالب، صورت می‌گیرد (۶). بر اساس نظریه حافظه اتکینسون-شیففرین^۱ در اندوزش حافظه، نظامی از چهارچوب‌های زمانی وجود دارد. در این مدل، ابتدا درون داد حسی وارد حافظه حسی می‌شود. سپس اطلاعات از طریق فرایند توجه، وارد حافظه کوتاه مدت می‌شوند. حافظه کوتاه مدت، یک نظام حافظه‌ای ظرفیت محدود است که اطلاعات در آن فقط ۳۰ ثانیه دوام می‌یابند، مگر آن که از راهبردهایی برای نگهداری آن‌ها و سپس انتقال به حافظه بلند مدت استفاده شود. حافظه بلند مدت، حافظه نسبتاً پایدار است که مقدار بسیار زیادی اطلاعات را برای مدت طولانی نگاه می‌دارد (۴). در یک تحقیق، پس از اجرای برنامه سیستم آموزشی (Cogmed)، جهت افزایش کارایی عملکرد حافظه در کودکان دارای اختلال توجه، نتایج نشان داد که با افزایش کارایی حافظه، مشکلات یادگیری در این افراد، کاهش می‌یابد (۷). همچنین بر اساس نتایج پژوهشی که بر روی کودکان دچار نوعی اختلال نوروزنتیکی انجام گرفت، چنان نتیجه‌گیری شد که، متغیرهای ارتباط رفتاری، عملکرد اجرایی و ناتوانی جسمانی، نقش قاطع و قانع‌کننده‌ای در عملکرد تحصیلی این افراد ندارند در حالی که متغیرهای فراخانی (ظرفیت) حافظه کلامی و حافظه کوتاه مدت، نقش موثری در عملکرد تحصیلی آنان دارند (۸).

انگیزه تحصیلی نیز یکی از ملزومات یادگیری به حساب می‌آید و چیزی است که به رفتار، شدت و جهت می‌بخشد و در حفظ تداوم آن به یادگیرنده کمک می‌نماید. انگیزه عالی‌ترین شاهراه یادگیری است، بدین معنی که هر چه انگیزه‌ی فرد برای آموختن و

تحصیل بیشتر باشد، فعالیت و رنج و زحمت بیشتری برای رسیدن به هدف نهایی متحمل خواهد شد (۳). انگیزش را می‌توان به عنوان نیرو دهنده، هدایت‌کننده و نگهدارنده رفتار، تعریف کرد. انگیزه علت و دلیل رفتار است. "دلیل این‌که چرا ما بعضی رفتارها را انجام می‌دهیم ولی بعضی دیگر را انجام نمی‌دهیم، انگیزه‌های ما هستند". انگیزه پیشرفت^۲ به صورت یک میل یا علاقه به موفقیت کلی یا موفقیت در یک زمینه فعالیت خاص تعریف شده است. پژوهش‌های انجام شده در این زمینه، نشان داده‌اند که افراد از لحاظ این نیاز با هم تفاوت زیادی دارند. بعضی افراد، دارای انگیزه سطح بالایی هستند و در رقابت با دیگران و در کارهای خود برای کسب موفقیت به سختی می‌کوشند. بعضی دیگر انگیزه چندانی به پیشرفت و موفقیت ندارند و از ترس شکست، آماده خطر کردن برای کسب موفقیت نیستند (۵). اسناد، عامل شناختی مؤثر در شکل‌گیری انگیزه پیشرفت و در واقع مجموعه عللی است که آدم‌ها برای توجیه رفتارشان مطرح می‌کنند (۴). چگونگی تفکر افراد در باره علت‌های موفقیت و شکستشان، تعیین‌کننده‌های اصلی انگیزش پیشرفت آنان به حساب می‌آید (۵). اساسی‌ترین نوع دسته‌بندی این علت‌ها بر اساس درونی بودن (لحاظ کردن صفات شخصیتی مثل حافظه و تلاش) و بیرونی بودن (لحاظ کردن عوامل محیطی و وضعیتی مثل سختی تکلیف) است. وقتی دانشجویان در امتحانی خوب عمل نمی‌کنند و دلیلش را به سخت بودن امتحان یا کم بودن تلاش خود نسبت می‌دهند، احساس‌های متفاوتی به آن‌ها دست می‌دهد (۴) و وقتی یادگیرنده‌ای با شکست‌های پی در پی مواجه می‌شود و عدم موفقیت خود را به عاملی درونی و با ثبات مثل حافظه نسبت می‌دهد به تدریج ناامید گشته و به کوشش‌های خود، ارزشی قائل نمی‌شود به بیان دیگر، انگیزه‌های خود را برای یادگیری و موفقیت تحصیلی از دست می‌دهد (۵). در رابطه با پیشرفت تحصیلی، جنسیت نیز به عنوان یکی از متغیرهای مؤثر،

² Achievement motive

¹ Atkinson-Shiffrin

مورد بررسی قرار گرفته است. مطالعات بسیاری نشان داده است که عملکرد تحصیلی دختران بهتر از پسرها می باشد (۹). گنجی بر اساس نتایج بررسی های انجام شده در مورد فارغ التحصیلان دانشگاه تهران، برتری دانشجویان دختر را نسبت به دانشجویان پسر نشان داد. همچنین نمرات دانشجویان دختر، نشان دهنده تجانس بیشتری در این گروه بود، به طوری که جنسیت، یکی از عوامل پیش بین کننده موفقیت تحصیلی مطرح شده است (۱۲). سئوالی که پیش می آید این است که علت این تفاوت در موفقیت تحصیلی دانشجویان دختر و پسر به تفاوت در ظرفیت حافظه یا سطح انگیزه پیشرفت، ارتباط دارد؟ هدف از این تحقیق، بررسی مقایسه ای رابطه ای حافظه و انگیزه با جنسیت و پیشرفت تحصیلی دانشجویان می باشد. نتیجه این تحقیق، می تواند از طرفی در برنامه ریزی های پیشگیری از افت تحصیلی دانشجویان و از طرف دیگر، برای تغییر باور دانشجویانی که افت تحصیلی خود را به ضعف حافظه ای خود ربط می دهند و در نتیجه دست از تلاش برداشته و دچار افت عملکرد تحصیلی می گردند، مورد استفاده قرار گیرد.

مواد و روش کار

برای اجرای این پژوهش که از نوع توصیفی-تحلیلی می باشد، ۸۹ نفر از دانشجویان دختر و پسر در مقاطع و رشته های مختلف با معدل کل ۱۷ و بالاتر، به عنوان دانشجویان موفق و پایین تر از ۱۴، به عنوان دانشجویان ناموفق به صورت تصادفی انتخاب شدند (به غیر از دانشجویان ترم اول که احتمال وجود استرس و فشارهای روحی ناشی از دوری خانواده و محیط نا آشنا و... می تواند پیشرفت تحصیلی آنان را تحت تأثیر قرار دهد). همچنین از ملاک های انتخاب آزمودنی ها عدم وجود بیماری جسمانی، مشکلات روحی-روانی از جمله افسردگی، اضطراب شدید و مشکلات خانوادگی بود. آزمودنی ها شامل ۵۰ نفر دانشجوی موفق و ۳۸ نفر دانشجوی ناموفق بودند که از این تعداد، ۳۴ نفر پسر و ۵۵ نفر دختر بودند.

ابزار گردآوری داده ها شامل آزمون انگیزه ی پیشرفت هرمنس و آزمون های حافظه ی کوتاه مدت و بلند مدت بود. آزمون انگیزه پیشرفت هرمنس، شامل ۲۹ سؤال به صورت جملات ناتمام است که بر اساس مقیاس لیکرت با ساختار چهار گزینه ای، طراحی گردیده است. ضریب اعتبار آزمون بر اساس آزمون آلفای کرونباخ، ۰/۷۲۹ و روایی آن برابر با ۰/۷۹۹ می باشد. همچنین آزمون تحلیل مؤلفه های اصلی نشان داد که سؤالات این آزمون با یک عامل کلی (انگیزه ی پیشرفت)، همبسته است (۱۱).

آزمون حافظه ی کوتاه مدت و بلند مدت در دو مرحله با فاصله ی زمانی ۳۰ دقیقه اجرا می گردد. برای اندازه گیری حافظه ی کوتاه مدت، ۲۵ جفت کلمه توسط آزمونگر خوانده می شود و پس از اتمام قرائت کلمات، اولین کلمه ی هر جفت، توسط آزمونگر خوانده می شود و با ۱۰ ثانیه فرصت، دومین کلمه را آزمون شونده در برگ پاسخنامه می نویسد. ۳۰ دقیقه پس از آزمون اول، فهرست ۱۲۰ کلمه ای برای بازیابی کلمات قبلی در اختیار آزمون شونده قرار می گیرد. این آزمون نیز هنجاریابی شده است (۱۲). در آخرین مرحله، داده ها با استفاده از نرم افزار spss و آزمون ANOVA، مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفتند.

یافته ها

در این مطالعه ۸۹ نفر آزمودنی در دو گروه دانشجویان با میانگین معدل بالای ۱۷ به تعداد ۴۹ نفر و دانشجویان با میانگین معدل پایین ۱۳ به تعداد ۴۰ نفر مورد مطالعه قرار گرفتند که از این گروه، ۴۴ درصد دانشجوی رشته پزشکی و ۵۶ درصد دانشجوی رشته های غیر پزشکی، ۳۶ درصد پسر و ۶۴ درصد دختر بودند که از نظر سلامت روحی، عدم وجود مشکلات خانوادگی و اقتصادی، علاقه به رشته تحصیلی، سطح سواد والدین و... سعی شد که آزمودنی ها متجانس باشند. از نظر اخلاق تحقیق نیز با رضایت کامل آزمودنی ها انجام شد و کلیه اطلاعات به صورت فردی کاملاً

محرمانه حفظ شد. همچنین به دلیل وجود اضطراب، غم غربت، معنی‌داری وجود ندارد ولی بین انگیزه پیشرفت دانشجویان موفق عدم آشنایی با محیط دانشگاه و شیوه صحیح مطالعه دانشگاهی در طول ترم اول و در نتیجه تحت تأثیر قرار دادن عملکرد دانشجویان ورودی، آزمودنی‌ها از دانشجویان ترم اول، انتخاب نشدند. نتایج جدول ۱، نشان می‌دهد که بین حافظه کوتاه مدت و بلند مدت دانشجویان موفق و ناموفق رشته‌های پزشکی و غیر پزشکی، تفاوت

معنی‌داری وجود ندارد ولی بین انگیزه پیشرفت دانشجویان موفق با دانشجویان ناموفق در کلیه رشته‌های تحصیلی، تفاوت معنی‌داری وجود دارد به خصوص این‌که انگیزه دانشجویان موفق در رشته پزشکی با دانشجویان سایر رشته‌ها، تفاوت معنی‌داری وجود دارد.

جدول شماره (۱): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی و غیر پزشکی

دانشجویان پزشکی موفق	دانشجویان پزشکی ناموفق	دانشجویان غیر پزشکی موفق	دانشجویان غیر پزشکی ناموفق
حافظه کوتاه مدت	۲۲/۵۶	۲۱/۱	۲۰/۳۵
حافظه بلند مدت	۲۳/۷۴	۲۳	۲۳
انگیزه پیشرفت	۸۹/۷۸	۸۳/۳۲	۸۰/۳۳×

*P<0001

نتایج جدول ۲ نشان داده شد که بین دانشجویان دختر و پسر موفق و ناموفق از نظر حافظه‌ی بلند مدت و کوتاه مدت، هیچ تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ولی از نظر انگیزه پیشرفت، دانشجویان دختر موفق و ناموفق به ترتیب، بیشترین و کم‌ترین سطح انگیزه را داشتند.

جدول شماره (۲): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان بر اساس جنسیت

کلیه رشته‌های تحصیلی	دانشجویان پسر موفق	دانشجویان پسر ناموفق	دانشجویان دختر موفق	دانشجویان دختر ناموفق
حافظه کوتاه مدت	۲۱/۱۸	۲۰/۱	۲۱/۷	۲۱/۳۵
حافظه بلند مدت	۲۳/۶	۲۳	۲۳/۱۹	۲۳
انگیزه پیشرفت	۸۶/۵۶	۸۴/۷۸	۸۸/۹۸	۷۸/۸۷×

*P<0001

نتایج جدول ۳ نیز نشان داد که بین دانشجویان دختر موفق و ناموفق با دانشجویان پسر موفق و ناموفق در رشته‌های غیر پزشکی از نظر حافظه کوتاه مدت و بلند مدت هیچ تفاوت معنی‌داری مشاهده نگردید ولی از نظر انگیزه، بین دانشجویان دختر موفق با سایر دانشجویان، تفاوت معنی‌داری وجود داشت و دانشجویان دختر ناموفق، پایین‌ترین انگیزه را داشتند.

جدول شماره (۳): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رشته‌های غیر پزشکی بر اساس جنسیت

رشته‌های غیر پزشکی	دانشجویان پسر موفق	دانشجویان پسر ناموفق	دانشجویان دختر موفق	دانشجویان دختر ناموفق
حافظه کوتاه مدت	۱۹/۶۲	۲۰/۴	۲۱/۶۹	۲۰/۳
حافظه بلند مدت	۲۳/۳۷	۲۲/۸	۲۲/۵۶	۲۳/۲
انگیزه پیشرفت	۸۵/۳۷	۸۱/۳۶	۸۶/۵۶	۷۹/۳×

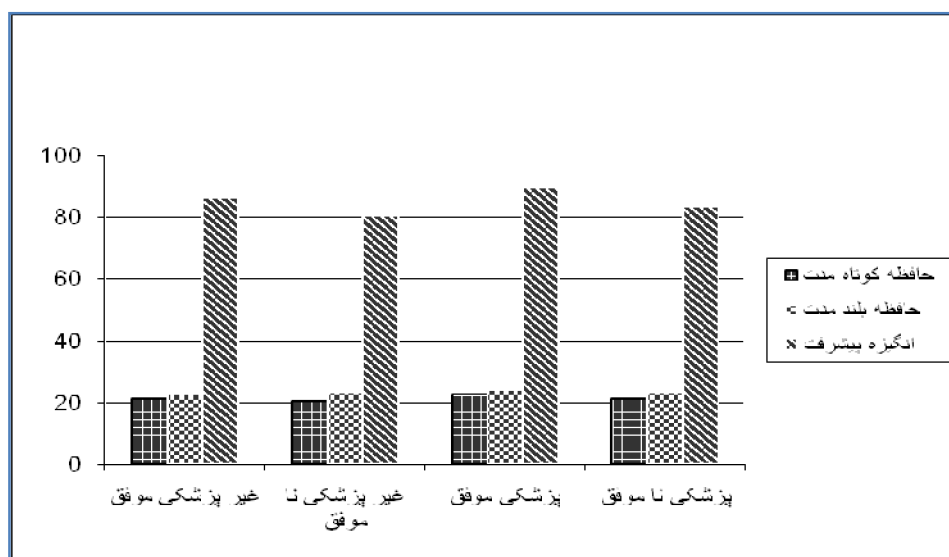
*P<0001

یافته‌های جدول ۴ نیز نشان داد که بین حافظه بلند مدت و کوتاه مدت دانشجویان رشته پزشکی دختر و پسر موفق و ناموفق، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ولی از نظر انگیزه پیشرفت باز هم تفاوت معنی‌داری بین دانشجویان دختر موفق با سایر دانشجویان وجود دارد.

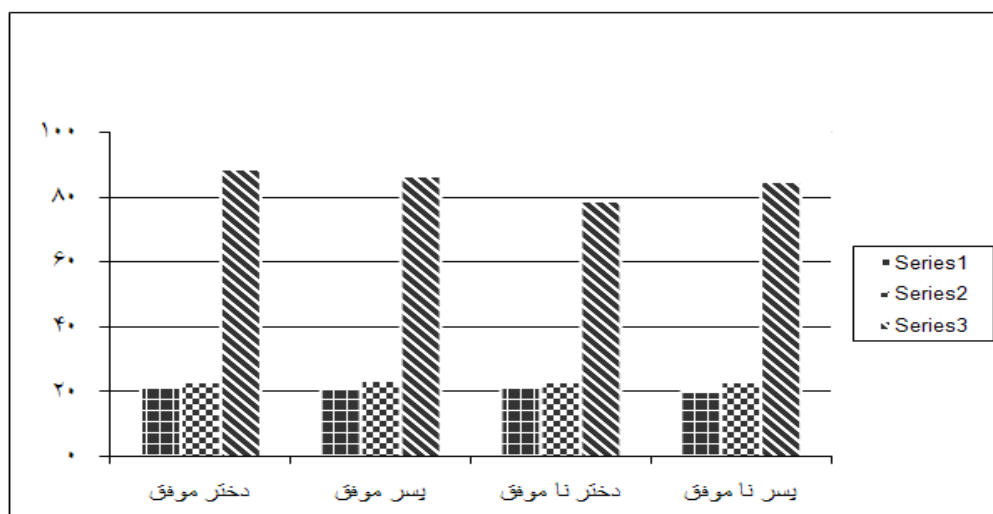
جدول شماره (۴): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلندمدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رشته پزشکی بر اساس جنسیت

رشته پزشکی	دانشجویان پسر موفق	دانشجویان پسر ناموفق	دانشجویان دختر موفق	دانشجویان دختر ناموفق
حافظه کوتاه مدت	۲۳/۳۳	۱۹/۸	۲۱/۸	۲۲/۴
حافظه بلندمدت	۲۳/۶۶	۲۳/۳	۲۳/۸۳	۲۲/۸
انگیزه پیشرفت	۸۸/۱۶	۸۸/۲	۹۱/۴	۸۷/۴۴×

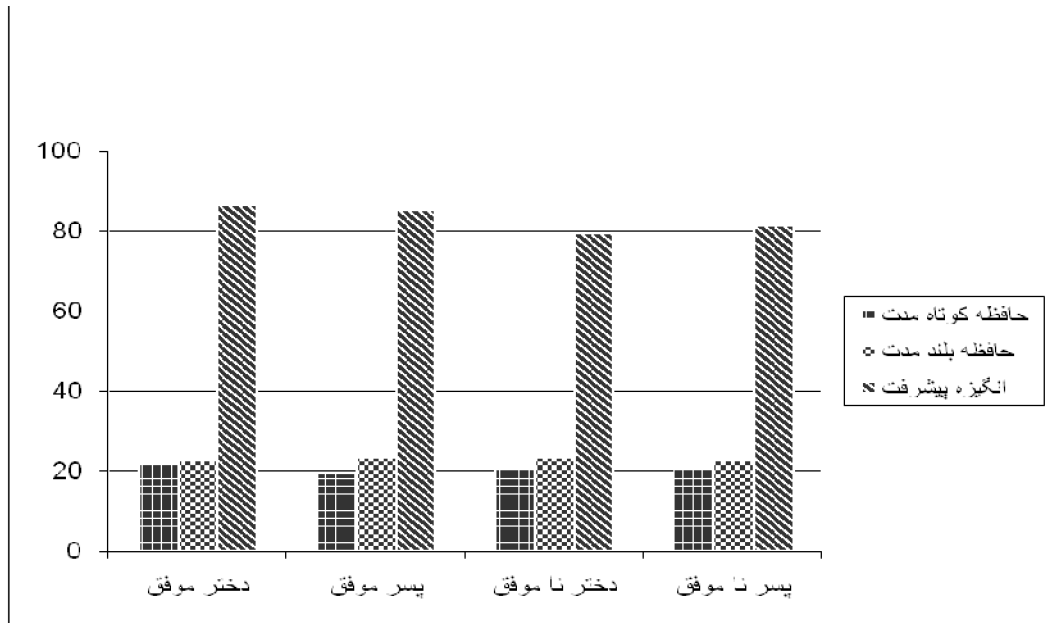
*P<0001

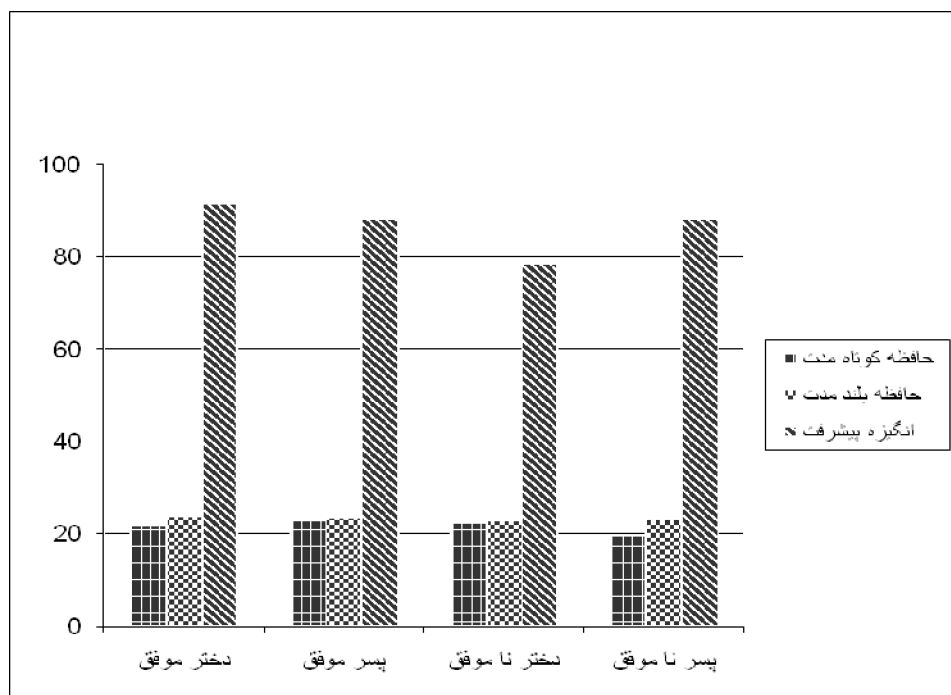
نمودار شماره (۱): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی و غیر پزشکی

نمودار شماره (۲): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان بر اساس جنسیت

نمودار شماره (۳): مقایسه حافظه کوتاه مدت، بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان رشته‌های غیر پزشکی بر اساس جنسیت

نمودار شماره (۴): مقایسه حافظه کوتاه مدت و حافظه بلند مدت و انگیزه پیشرفت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان پزشکی بر اساس جنسیت

بحث و نتیجه گیری

داده است، یادگیرندگانی که انگیزه‌ی تحصیلی در سطح بالایی دارند، فعالیت‌های بیشتری را می‌پذیرند و تکالیف درسی بیشتری را انجام می‌دهند و در نتیجه موفقیت بیشتری نیز کسب می‌کنند (۶) که با نتایج بدست آمده از این تحقیق هم‌خوانی دارد. تحقیقات

یافته‌های پژوهش حاضر نشان می‌دهد که بین دو متغیر انگیزه و پیشرفت تحصیلی، ارتباط معنی‌داری وجود دارد. مطالعات نشان

علمی دیگری نیز رابطه‌ی مثبت بین انگیزه پیشرفت و پیشرفت تحصیلی را تأیید کرده‌اند (۱۷-۱۳، ۵). همچنین در پژوهش‌هایی محققین دریافته‌اند که نقش انگیزش در مسائل یادگیری و پیشرفت تحصیلی خیلی مؤثرتر از درجه‌ی هوش دانش آموزان است (۱۸).

یافته‌ی دیگر تحقیق حاضر نشان می‌دهد که بین حافظه کوتاه مدت و حافظه بلند مدت با پیشرفت تحصیلی دانشجویان، رابطه‌ی معنی‌داری وجود ندارد. این یافته‌ها با نتایج پژوهشی که ارتباط بین عملکرد تحصیلی دانشجویان را با پنج متغیر (حافظه، انگیزه، اسناد، راهبردهای شناختی و فرا شناختی)، مورد بررسی قرار داده بود، هم‌خوانی دارد (۱۹). در تحقیق مشابهی که بر روی ۱۵۳ دانشجوی ایرانی مشغول به تحصیل در دانشگاه‌های مالزی انجام شد، تأثیر هوش و جنسیت بر پیشرفت تحصیلی مورد بررسی قرار گرفت و نتایج نشان داد که هوش و جنسیت، پیش بینی کننده پیشرفت تحصیلی نمی‌باشند (۲۰) در حالی که نتایج تحقیقی که بر روی دانش آموزان دوره‌ی دبیرستان اجرا شد، نشان داد که بین حافظه و پیشرفت تحصیلی، همبستگی معنی‌داری وجود دارد (۲۲، ۲۱، ۸، ۷). شاید بتوان تفاوت قابل مشاهده بین نتایج تحقیقات انجام شده در سطح دانشگاه و دبیرستان را با موضوع غربال شدن دانشجویان از نظر حافظه با آزمون‌های ورودی دانشگاه‌ها یعنی کنکور، مورد تفسیر قرار داد. به بیان دیگر به نظر می‌رسد که ورود به دانشگاه‌ها با آزمون‌های استاندارد شده، نیاز به حافظه‌ای قوی‌تر دارد که تفاوت معنی‌دار بین حافظه پذیرفته شدگان را از بین می‌برد. برای اطمینان در خصوص درست بودن این فرضیه، نیاز به تحقیق بیشتری وجود دارد.

یافته‌های دیگر این تحقیق نشان داد که بین جنسیت با حافظه کوتاه مدت و بلند مدت، تفاوت معنی‌داری وجود ندارد ولی نتایج تحقیق‌های مشاهده شده، نشان داده است که زن‌ها نسبت به مردها از حافظه کوتاه مدت قوی‌تری برخوردارند (۲۴، ۲۳).

همچنین نتایج دیگر این تحقیق نشان داد که بین جنسیت و انگیزه پیشرفت دانشجویان، تفاوت معنی‌داری وجود دارد و دخترها به طور معنی‌داری نسبت به پسرها از انگیزه پیشرفت بالاتری برخوردارند. در همین راستا بررسی‌های دیگری نیز نشان داد که ارتباط معنی‌داری بین جنسیت با انگیزه وجود دارد به‌طوری که جنس مؤنث پذیرش بیشتری در پیشرفت تحصیلی نسبت به جنس مذکر از خود بروز می‌دهد (۲۶، ۲۵، ۲۱، ۱۶). نتایج بررسی‌های اسرافیلیان در دانشگاه گیلان نشان داد که دانشجویان پسر بیش از دانشجویان دختر، بی‌انگیزه هستند در حالی که نتایج تحقیق دیگری، عدم وجود تفاوت بین انگیزه‌ی پیشرفت دختران و پسران دبیرستانی را نشان داد (۱۰). نتایج حاصل از تحقیق حاضر که وجود تفاوت بین انگیزه دانشجویان دختر و پسر را نشان داد می‌تواند با مشغله‌های فکری و نگرانی‌های بیشتر در پسرها در ارتباط با زندگی آتی خود از جمله ازدواج و اشتغال، ارتباط داشته باشد. از طرفی نیز در پسرها به دلیل برخورداری از آزادی بیشتر، احتمال این که دچار انحرافات رفتاری و اجتماعی شوند، بیشتر است و این موارد می‌تواند از عوامل کاهش انگیزه تحصیلی و در نتیجه افت تحصیلی بیشتر در دانشجویان پسر باشد (۱۰). به موضوع دیگری که در این زمینه می‌توان اشاره کرد وجود تمایل بیشتر دخترها به دریافت یک پاسخ (بسیار خوب) و تأیید از طرف معلمشان است که این نیاز در پسرها به مراتب، کم‌تر است (۲۷).

در این تحقیق نیز همانند سایر تحقیق‌ها، محدودیت‌هایی وجود داشت که از آن جمله محدود بودن تعداد دانشجویان موفق و ناموفق از یک سو و از سوی دیگر به علت عدم رضایت برخی از دانشجویان برای همکاری در این تحقیق، تعداد شرکت کننده ۸۹ نفر شد. علاوه بر این، عوامل دیگری در افت تحصیلی دانشجویان مؤثر هستند که فقط در یک پژوهش، قابل بررسی نمی‌باشند و نیاز به بررسی‌های مکرر و مداوم دارند. با توجه به اینکه عوامل متعددی در پیشرفت تحصیلی دانشجویان دخالت دارند، لذا پیشنهاد

برنامه‌ریزی‌های پیشرفت تحصیلی همراه با آموزش‌های مداوم مسئولان ذیربط در دانشگاه‌ها که به طرق مختلف با دانشجویان در ارتباط هستند، مورد توجه و تأکید قرار گیرد.

تقدیر و تشکر

بدین وسیله مراتب کمال تشکر و قدردانی خود را از کلیه مسئولان و همکاران محترم و همچنین از کلیه دانشجویان گرامی که صمیمانه و با دقت نظر در اجرای این پژوهش، مشارکت نمودند ابراز می‌داریم.

می‌شود که در زمینه تأثیر عوامل اجتماعی - اقتصادی و فردی از جمله وجود اختلافات خانوادگی، شرایط اقتصادی خانواده، وجود روابط عاطفی با جنس مخالف، علاقه به رشته تحصیلی، محل سکونت، وجود بیماری خاص، شیوه مطالعه و... بر پیشرفت تحصیلی دانشجویان مورد بررسی و مطالعه قرار گیرد.

نتایج بدست آمده از این تحقیق، می‌تواند در برنامه‌ریزی‌های پیشگیری از افت تحصیلی دانشجویان، به ویژه دانشجویانی که با اسناد به حافظه خود در مقایسه با سایر دانشجویان، دچار افت تحصیلی و کاهش عزت نفس می‌شوند، مورد استفاده قرار گیرد. همچنین پیشنهاد می‌شود که راهکارهای افزایش انگیزه در اولویت

References

1. Feizipur H, Akhavan M. The effectiveness of Davis Dyslexia correlation method re-examined in Iran. New Thoughts on Education 2005; 1(1):39-50. (Persian)
2. Ebrahimi H. Comparing the performance of visual-verbal and working memory's capacity in talented students and regular first year high school students in Tehran [dissertation]. Tehran: Tehran University; 1993. (Persian)
3. Moludi P, Rostami KH, Fadayi NA, Mohammadnia H, Rasoolzadeh B. Factors in reducing the motivation of students of Ardabil University of Medical Sciences. J Med Res Council Rep 2005; 25(1): 15. (Persian)
4. Firuzbakht M. Educational psychology. 4th Ed. Tehran: Rasa; 2009. (Persian)
5. Seif AA. Psychology of learning and teaching. Tehran: Doran; 2007. P 348, 59. (Persian)
6. Jan Bozorgi M. Study's Skills in University. Tehran: Shahid Beheshti University; 2009. (Persian).
7. Korea Research Institute for Vocational Education and Training (KRIVET) Human Resources Development Indicators in Korea 2009. Research Data 2009-14, Seoul, Korea, 2009
8. Hinton VJ, De Viva DC. Black Well synergy. Learn Disabil Res Pract 2004; 19 (3):146-54
9. Phills CE, Kawakami K, Tabi E, Nadolny D, Inzlicht M. Mind the gap: increasing associations between the self and blacks with approach behaviors. J Pers Soc Psychol 2011; 100: 197-210.
10. Judge S, Jahns L. Association of overweight with academic performance and social and behavioral problems: an update from the early childhood longitudinal study. J Sch Health 2007; 77(10):672-8.
11. Kamalpur N, To Zende Jani H. Hermens achievement motivation test standardization. J Educ Res 2006; 6:75-86
12. Ganji H. Psychology of work. Tehran: Savalan; 2010. (Persian)
13. McGregor I, Nash K, Mann N, Phills CE. Anxious uncertainty and reactive approach motivation (RAM). J Pers Soc Psychol 2010; 99: 133-47.
14. Young JW. Predicting college grades: the value of achievement goals in supplementing ability measures. Assess Educ 2007;14(2):233-49.
15. Sheikholeslami R. Effect of internal and external motivation on academic achievement of students at Shiraz University, according to the variables gender, age and school year. The Proceedings of the First Seminar on Mental Health of Students; 2001.

16. Leondari A. Future time perspective, possible selves and academic achievement. *New Dir Adult Contin Educ* 2007; 114:17-26.
17. Alfara EC, Umana AJ, Gonzales AM, Bamaca MY, Zeiders KH. Latino adolescents' academic success: the role of discrimination. *J Adolescence* 2009; 32:941-62.
18. Cho S-H, Lambert DM, Kim HJ, Kim SG. Overweight Korean adolescents and academic achievement. *J Fam Econ Iss* 2009;30(2):126-36.
19. Fayegh Y, Mariani BM. Memory as mediator between test-anxiety and academic achievement in high school students. *Eur J Sci Res* 2009; 35(2): 274-80.
20. Sin Kavich FJ. Meta memory, study strategies and attributional style, cognitive processes in classroom reading. Chicago: Annual Meeting of the American Educational Research Association; 1991.
21. Naderi H, Rohani A. Intelligence and gender as predictors of academic achievement among undergraduate students. *Eur J Soc Sci* 2008; 7,(2): 199-207.
22. Karpicke Jd, Roediger HL. Repeated retrieval during learning is the key to long term retention. *J Memory Language*. 2007; 57:151-62.
23. Hosseini MA. Correlation between academic achievement and self-esteem in rehabilitation students in Tehran University. *Iran J Med Educ* 2007; 7(1):137-42. (Persian)
24. Blair IV, Ma JE, Lenton AP. Imagining stereotypes away: the moderation of implicit stereotypes through mental imagery. *J Pers Soc Psychol* 2001; 81: 828-41.
25. Knox R, Seth R, Mcelveen N, Bergstein M, Longo J. Short term memory based on gender. Pennsylvania: Penn State University; 2007
26. Sherry JL. The effects of violent video games on aggression: a meta-analysis. *Hum Com Res* 2001: 27; 409-31.
27. Washburn, D. Individual differences in metacognitive responsiveness: cognitive and personality correlates. *J Gen Psychol* 2005; 132(4): 446-61.
28. Rudman L A, Glick P. Prescriptive gender stereotypes and backlash toward agentic women. *J Soc Iss* 2001; 57: 743-62.
29. Lavasani M, Keivanzadeh M. Relationship between academic activity, emotional intelligence achievement motivation and academic achievement among high school students. *J Psychol Educ* 2007; 37(1); 99-133. (Persian)
30. Taghi Panahi F. Factors effecting the motivation of students in Primary and Secondary. *J Library Inform Sci* 2008; 43(3):29-56. (Persian)
31. Matlin M W. The psychology of women. 7th Ed. New York: Wadsworth; 2011.